

S. 570. A. 9

ÖFVERSIGT

AF

KONGL.

VETENSKAPS-AKADEMIENS

FÖRHANDLINGAR.

NIONDE ÅRGÅNGEN.

1852.

Med tre Taflor.

STOCKHOLM, 1853.

P. A. NORSTEDT & SÖNER,
Kongl. Boktryckare.

Jernmalmsförande quarzgång på gården Strands område. Magnetisk jernmalm, jernglans, fältspat, glimmer, quarz, epidot, beryll?

Quarzgång vid Jonsfeltstorp; är en fot bred och fem famnar lång och förer jernglimmer, chlorit, bergkrystaller.

Quarzgång öster om Karsbol; är en aln bred och förer icke andra mineralier än bergbeck, som sitter i drushål, utklädda med bergkrystaller.

Inom Stafnäs socken.

Göksbols kopparmalmsgång. Kopparkis, svafvelkis, magnetkis, epidot, strålsten, magnetisk jernmalm, kalkspat, splien, gedigen koppar, dendritisk.

Stömne kopparmalmsgång. Koppar- och svafvelkis, chlorit, skapolith.

Inom Glafva socken.

Ruds kopparmalmsgång. Buntkupfererz, kopparglans, tungspat, kopparkis, blyglans, bergbeck, svafvelkis, kalkspat, serpentin.

Inom Grumms socken.

Bodatorps kalklager. Skapolith, derb glimmer, quarz, hornblende, epidot, malacholith, asbest, romanzowit, serpentin, kalkspat, molybdenglans.

---

4. De svenska arterna af släktet *Galatea*. —

Herr S. LOVÉN erinrade om det kända förhållandet, att inom Skandinaviens fauna Crustaccernas högsta ordning, Decapoda brachyura, är vida svagare utvecklade än ordningen Decapoda macrura. Det är ett de högre formernas aftagande mot nord, som visar sig ej blott i ett, i förhållande till de lägres, ringa antal af arter, utan äfven deri, att de flesta af våra tjugu Brachyurer hos oss äro vid nordliga gränsen af sitt område, medan måhända endast två af dem, de båda arterna af

Hyas, kunna anses vara temligen nära sin geografiska medelpunkt. Ett annat, och för Norden mera gynnsamt förhållande råder inom Macrurernas ordning, och ger sig redan tillkänna hos vissa släkten, som till dem bilda öfvergången. Så är Lithodes en för högre bredder egen, utmärkt form, och Galatea har i Nordens haf sex arter, som är mera än någon annan känd fauna af det släktet har att erbjuda. Af dessa äro *G. rugosa*, *strigosa*, *squamifera* och *nexa* redan länge kända vid Englands kuster, för hvilka äfven den femte, *G. intermedia*, måhända icke är främmande, och den sjette är en ny, mycket liten art, af hvilken ett enda individ blifvit funnet på omkring femtio famnars djup, bland Oculinerna, vid Väderöarna i Bohuslän. Det kunde måhända frågas, om ej denna art, som saknar de cilierade strierna på cephalothorax, borde bilda ett eget släkte, men då den i det öfriga nära slutar sig till de andra arterna, och dessutom det enda individet ej är aldeles fullständigt, ty det saknar femte parets båda ben, må den i väntan på fullständig granskning, med skäl förblifva i släktet Galatea, hvars svenska arter kunna skiljas genom följande märken.

a. Cephalotorax striis ciliatis sculptus.

Galatea rugosa FABR. — Rostrum e spinis tribus, media longiore; pedes teretes, elongati; pedis maxillaris externi articulus tertius secundo brevior, margine inferiore postice producto-carinatus et spina unica pone medium armatus; antennæ internæ articulus primus elongatus, basi tumidus, spinis terminalibus duabus, interna duplo longiore, additis duabus lateralibus, externis, in medio articulo, altera gracili, longiore, assurgente, altera brevissima. Longitudo cephalothoracis 33 millim.

Hab. ad Bahusiam in profundo, sæpius procul a litore, Gadorum esca.

Galatea intermedia LILJEBG, Öfvers. af K. Vet. Akad. Förh. 1851, 21; an=*G. squamifera* mas junior, LEACH, Malacostraca podoptalma t. 28 a, fig. 2? — Rostrum triangulare, fere planum, dentibus utrinque quatuor parum productis; pedes elongati; primi parum depressi, squamosi, ciliati, spinis in manus margine externo tribus l. quatuor, antica ad basin chelæ validiuscula, tibiæ spina valida interna ad tertiam partem anteriorem, et altera in medio minor; pedis maxillaris externi rostro longioris articulus tertius secundo longior, margine inferiore carinato-compressus et

spinis duabus, ante medium minore, et terminali majore armatus; antennæ internæ articulus primus spina unica terminali externa, addita altera subterminali, proxima, longiore, externa. Long. cephalothoracis 8 millim.

Hab. ad Bahusiam inter algas rupium cum *G. squamifera*.

Galatea strigosa (Cancer) L. — Rostrum triangulare, leviter declinatum, supra sulco levi, dentibus utrinque quatuor, primo brevissimo; pedes mediocris longitudinis; primorum manus depressæ, dilatatæ, margine spinis inæqualibus armatæ, tibiæ supra spinosæ, interne spinis duabus l. tribus validis; pedis maxillaris externi rostro longioris articulus tertius secundo brevior, margine inferiore spinis duabus validis, terminali et media; antennæ internæ articulus primus spinis duabus terminalibus subæqualibus, et tertia subterminali externa assurgente. Longitudo cephalothoracis 35 millim.

Hab. ad Bahusiam, sæpius ad tæneas exteriores.

Galatea squamifera (Cancer) MONT. — Rostrum triangulare, latum, supra excavatum, dentibus utrinque quatuor versus apicem majoribus; manus lineares, depressæ, nudæ, margine spinarum serie assurgentium armatæ; tibiæ supra inermes, spinis internis duabus, anteriore validiore; pedes secundi—quarti margine spinosi; pedis maxillaris externi rostrum superantis articulus tertius secundo longior, spina terminali valida et margine inferiore spinis quatuor, quarum posterior in medio sita major; antennæ internæ articulus primus spinis terminalibus duabus æqualibus, et subterminali externa majore. — Variat grossimana, chela forcipata. — Longitudo cephalothoracis 22 millim.

Hab. ad Bahusiam inter algas rupium vulgaris.

Galatea nexa EMBLETON, Trans. Berwicksh. nat. Club, I, 1835, N. 3, p. 71, t. 1; BELL-Brit. Crust. I, 204. — Rostrum fere prioris, sed minus latum, levius excavatum, dentibus productioribus; manus pedum primorum oblongæ, hirsutæ, margine parcius spinosæ, chelæ marginibus internis inæqualiter tuberculatis; tibiæ spina subterminali interna valida et media minuta; pedes secundi—quarti parce pilosi, margine spinulosi; pedis maxillaris externi rostro longioris articulus tertius secundo brevior, spina media unica valida; antennæ internæ articulus primus qualis in priore. Longitudo cephalothoracis 17 millim.

Hab. ad insulas Koster Bahusiæ, in fundo arenoso cum *Gebia stellata* capta.

b. Cephalothorax tuberculatus.

Galatea serricornis Lov. n. sp. — Rostrum lanceolatum, validum, depressum, supra et infra crista media rotundata, marginibus denticulato-serratis, ante medium arcuato-dilatatis, apice attenuato; pedes mediocris longitudinis; primorum manus leviter depressi, supra squamoso-tuberculati, marginibus parce denticulatis; tibiæ spinis internis duabus, subterminali validiuscula et

media minuta, externis tribus minutis; pedes secundi—quarti graciles, parce et minute spinulosi; pedis maxillaris externi, rostro brevioris, articulus tertius secundo, margine interno denticulato, brevior, ante medium spinis duabus bicuspidatis, interna majore, ante apicem spinis duabus internis minoribus et terminali validiuscula armatus; antennæ internæ articulus primus spina valida terminali unica externa, et subterminali externa breviuscula armatus, et margine terminali inferiore emarginato denticulatus. Antennæ externæ articuli basales quales in ceteris, primo et secundo breviter bispinosi, tertio rotundato inermi. Cephalothorax supra convexus, regionibus mediis tumidis, antice quam medio vix angustior, utrinque dentibus armatus, quorum primus, post-ocularis, brevis, secundus ceteris major, tertius minutus, quartus latus bicuspidatus, sequentes tres l. quatuor truncati, bi-tricuspidati, irregulares, sensim minores; crista rostri in regionem genitalem producta, tubercula bina connectens, quorum anterius in regione stomachali situm, pone tubercula bina bicuspidata, quæ spinas hujus regionis ceterarum specierum representant; series tuberculorum in regionibus mediis tres transversæ, quarum anterior pone regionem genitalem, secunda in cordiali, posterior in regione intestinali postice angusta et tuberculo medio majore terminata; regiones branchiales convexæ, tuberculis sparsis. Abdominis annuli convexi, læves. Lamina caudalis media triangularis postice oblique rotundata. Longitudo cephalothoracis 3,5 millim. Color vivæ roseus; oculi albi.

Hab. ad insulas Väderöarne Bahusiæ inter Oculinas, profunditate quinquaginta circiter orgyarum.

---

5. *Om magnetismens inverkan på en rätligt polariserad ljusstråle vid dess gång genom komprimeradt glas.* — Herr EDLUND anförde:

»Af några undersökningar, hvilka i Annales de Chimie et de Physique Sér. 3, T. XXVIII sid. 493 finnas meddelade, har MATTEUCCI ansett sig kunna draga den slutsatsen, att den bekanta, af FARADAY upptäckta vridningen af ljusets polarisationsplan i en glascylinder, som befinner sig emellan polerna på en stark elektromagnet, vid omvexling af elektromagnetens poler är större åt den ena sidan än åt den andra, om glascylindern under försöket sammantryckes på sådant sätt, att glasets täthet i ett mot ljusstrålen vinkelrätt plan är olika i olika riktningar. Vi skola genom några enkla experimenter söka